

Nr 650

Av herr *Sveningsson*, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 143, med förslag till ändringar i regeringsformen m. m.*

I riksdagsordningens 51 § stadgas att den som utövar talmansbefattningen i riksdagen ej må deltaga i omröstning. Den som fungerar som talman saknar således rösträtt vid riksdagens beslut.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 143, punkten C, föreslås ändring i denna grundlagsbestämmelse, så att fungerande talmannen skall erhålla rösträtt liksom riksdagens övriga ledamöter. Någon rätt att deltaga i riksdagens överläggningar skall talmannen dock inte få. Han får sålunda inte möjlighet att motivera sitt ställningstagande i en viss fråga.

Som departementschefen framhåller torde frågan om talmannens rösträtt komma under bedömning vid författningsutredningens arbete. Då den stora författningsreformen icke kan vara slutligen genomförd förrän tidigast 1965, anser han det emellertid befogat att redan nu förelägga riksdagen förslag i frågan.

Bestämmelsen om att fungerande talmannen ej skall ha rösträtt har varit gällande sedan riksdagsordningens tillkomst år 1866. Att företaga en ändring i detta avseende utan att några som helst sakliga skäl åberopats för ett skyndsamt avgörande kan jag inte vara med om. Riksdagen har under de senaste åren avvisat många förslag om ändringar i grundlagen med hänvisning till den pågående författningsutredningen. Då förslag från författningsutredningen — efter alla uttalanden härom — kan beräknas bli avlämnat under de närmaste åren, kan det inte vara riktigt att nu bryta ut denna fråga ur sitt stora sammanhang. Ett avgörande i denna fråga nu är inte mer angeläget än någon annan konstitutionell förändring varom utredning pågår.

Den ordning som under långa tider har förekommit att talmannen i sin höga ämbetsutövning intager en politiskt neutral ställning är något som verkar respektingivande och skapar förtroende såväl inom riksdagen som ute bland allmänheten. Denna anordning bidrager till att bevara och stärka riksdagens anseende. Utan att i förväg taga ställning till författningsutredningens kommande förslag vill jag framhålla, att talmannens självständiga ställning, höjd över partierna, är något av värde som bör bevaras även för framtiden.

Det förhållandet, att talmannen har rösträtt i parlamentet i en del andra

länder, kan enligt min mening inte åberopas som skäl för att påskynda avgörandet i vårt land.

Då starka skäl talar för att riksdagen bör invänta författningsutredningens betänkande hemställas,

att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 143
måtte avslå förslaget om ändrad lydelse av 51 § riksdagsordningen.

Stockholm den 27 april 1960

Ragnar Sveningsson